

Høringsvar: Forslag om endringer i opplæringsloven – Oppstart av grunnskoleopplæring og mulighet for dispensasjon

Elevorganisasjonen leverer med dette sitt høringsvar til Kunnskapsdepartementet om asylbarns rett til grunnskoleopplæring.

Elevorganisasjonen ønsker samlet sett å berømme departementets høringsnotat vedrørende asylbarns rettigheter. Notatet løfter gode og aktuelle problemstillinger som kommuner landet rundt møter hver dag, og som har behov for et fleksibelt og godt lovverk som ivaretar nyankomne elever.

1.1 Oppstart av grunnskoleopplæring

Opplæring er altavgjørende for at mennesker som kommer til Norge skal integreres og få tilhørighet til samfunnet vårt. Derfor er det ingenting som er viktigere enn at barn og unge får tilbud om grunnskoleopplæring så tidlig som mulig.

Elevorganisasjonen er i utgangspunktet positive til departements tillegg i opplæringsloven § 2-1 andre ledd. Til tross for at Elevorganisasjonen skulle ønske alle elever fikk opplæring dagen etter ankomst, erkjenner vi at dette kan være problematisk for kommunene. Endringen i paragrafen mener vi vil sikre at alle barn og unge får tilbud om grunnopplæring tidlig etter ankomst, og samtidig gi fleksibilitet og juridisk legitimitet til paragrafen.

Elevorganisasjonen er enige med departementet i vurdering i at rettsregler som ofte brytes, kan miste verdi, og vil dermed slå negativt tilbake på elevens rett til grunnopplæring. Det er viktig med et lovverk som sikrer barn og unges rett på grunnskole, og vi er enige med departementet i at dagens lovverk ikke forsvaret dette. Når så mange kommuner bryter denne lovparagrafen, mister den til slutt all sin legitimitet og juridiske forpliktelse.

Elevorganisasjonen mener imidlertid det er alfa og omegaessensielt at ordlyden «*Retten skal oppfyllest så raskt som mogleg[...]*» blir stående. Selv om det er urimelig å kreve at alle kommuner skal gi samtlige elever opplæring dagen etter ankomst, mener vi det er viktig at de som har ressurser til å tilby opplæring dagen etter, må gjøre dette.

2.1 Dispensasjon fra opplæringsloven

Elevorganisasjonen er enig i departementets vurdering i at det bør ligge en lovhjemmel for å gi dispensasjon i særskilte tilfeller. Elevorganisasjonen ønsker, på lik linje med departementet, å understreke at dette kun må gjelde særskilte tilfeller. Det må sikres at det er høy terskel for å søke om dispensasjon fra opplæringsloven, og at behandlingen av disse er gjort ut fra en grundig vurdering av tilfellet i den enkelte kommune.

elevorganisasjonen

Departementet stiller spørsmål ved hvem denne dispensasjonen skal gjelde. Elevorganisasjonen mener det er selvvinnlysende at denne hjemmelen utelukkende skal gjelde barn som ikke er under opplæring, eller som er i innføringstilbud. At kommuner ikke har kapasitet og ressurser til å tilby nyankomne barn og unge opplæring innen én måned, skal ikke, i noen tilfeller, gå utover de elevene som allerede har fått tilbud om opplæring.

Det finnes ingen logikk at elever som er i ordinær opplæring, skal få lide av kommunens manglende ressurser. Disse barna vil ikke frigi kapasitet og ressurser på samme måte. Den ordinære opplæringen i klassen vil uansett måtte foregå, og de nyankomne barna vil ikke kunne utnytte den kapasiteten som kommer av å fjerne elever fra ordinær opplæring i klasser.

Det kan allikevel forsvares å legge inn en hjemmel som gir kommunene mulighet til å redusere tilbudet til elever under innføringstilbud, dersom dette medfører at flere kan benytte seg av et opplæringstilbud.

Kommunene skal, selv ved innvilging av dispensasjon, alltid forsøke å gi alle elever et opplæringstilbud. Dette er uavhengig av barnets oppholdstillatelse i Norge. Elevorganisasjonen er også enige i at fylkesmannen er rett instans som behandler av disse klagen. Dette er den eneste instansen som både har den juridiske forståelsen og erfaringen som trengs og kunnskapen om den enkelte kommune, samt at fylkesmannen alltid vil forholde seg uavhengig i behandlinger.

Det er imidlertid ekstremt viktig at departementet og andre instanser har tydelig kommunikasjon med kommunene om at hjemmelen for dispensasjon ikke er en hvilepute. Alle kommuner må, med én gang de får kjennskap til det, sikre at en elev får tilbud om grunnskoleopplæring.

Helhetlig sett ønsker Elevorganisasjonen å rose departementet for å gi mer fleksible lovtekster for kommunene, uten at dette skal gå på bekostning av elevenes rett til grunnskoleopplæring.

Med vennlig hilsen,

Sylvia Lind
Leder i Elevorganisasjonen

Joakim Marthinsen
Sentralstyremedlem